

Forskning, bildning och debatt

Tips ur Arkiv förlags utgivning
för dig som undervisar i

NATIONALEKONOMI OCH
EKONOMISK HISTORIA

Arkiv

Varsågod!

Sedan 1974 har vi på Arkiv förlag publicerat akademisk facklitteratur inom samhällsvetenskap och humaniora. Vi ger ut både ny svensk och internationell forskning och tidlösa klassiker.

Många av våra titlar är redan uppskattad kurslitteratur vid universitet och högskolor runt om i Sverige. I den här katalogen presenterar vi några böcker som vi tror särskilt kan intressera dig som undervisar i **NATIONALEKONOMI OCH EKONOMISK HISTORIA**. Det är forskning, bildning och debatt som fördjupar och utmanar studenternas möte med sitt ämne, fält och framtida yrkesliv.

Böckerna finns att beställa i bokhandeln eller direkt från förlaget. Behöver du ett lärarexemplar inför en specifik kurs är det bara att höra av dig. Hela vår utgivning finns på vår hemsida

[ARKIV.NU](https://arkiv.nu)

och fler tips för angränsande och andra ämnen hittar du på

[ARKIV.NU/FOR-LARARE/](https://arkiv.nu/for-larare/)

Arkiv förlag
Box 1559 · 221 01 Lund
BESÖK Stora Gråbrödersgatan 17a
046-13 39 20 · arkiv@arkiv.nu

KARL POLANYI

Den stora omdaningen

*Marknadsekonomins
uppgång och fall*

Den stora omdaningen är den klassiska skildringen av det liberala marknadssamhällets uppgång och fall från slutet av 1700-talet till andra världskriget. Titeln syftar på den omvälvning av samhällslivet som ekonomins tillväxt och förändring medförde, via uppkomsten av marknader för pengar, arbetskraft, produktionsmedel, varor och mark.

Karl Polanyi (1886–1964) kritiserar tanken att de frikopplade marknaderna är ett naturligt socialt tillstånd. De är för honom varken eviga eller spontant framvuxna lösningar. Iscensättandet av den liberala utopin – att marknaderna automatiskt kan reglera samhällets och människors väl och ve – krävde tvärtom politiska ingrepp och lagändringar av gigantisk omfattning.

Polanyi visar sedan hur dessa fria marknader åter infogas i och underordnas samhällets styrning. Inskränkningen av marknadernas självständighet var för Polanyi en naturlig åtgärd, ett samhällets spontant framvuxna skydd.

Sociologen Gunnar Olofssons inledning lyfter fram centrala och viktiga teman i Polanyis arbete och skildrar hans bakgrund och betydande insats för nationalekonomin och samhällsvetenskapen.

Moderna klassiker

Karl Polanyi
Den stora omdaningen

Arkiv förlag

Översättning: Sven-Erik Torhell
344 sidor, aktuell upplaga 2012
Trådbundet mjukband
ISBN: 9789179242435

Originalets titel:
The great transformation.
The political and economic
origins of our time
ursprungligen utgiven 1944

Översättning: Henrik Gundenäs
136 sidor, aktuell upplaga 2009
Trådbundet mjukband
ISBN: 9789179242169

Boken visar att en ekonomisk teori – och en ekonomutbildning – som inte öppnar sig för en dialog med det bredare samhällsvetenskapliga fältet – så som Frank på ett ypperligt sätt gör – förlorar i trovärdighet.

Dominique Anxo,
professor i nationalekonomi
vid Linnéuniversitetet

Originalalets titel:
*Falling behind. How rising
inequality harms the middle class*
ursprungligen utgiven 2007

ROBERT H. FRANK

Frånsprungen
*Hur ökad ojämlikhet
drabbar medelklassen*

Vad sker i ett samhälle när de som redan är rika blir ännu rikare och allt mer avlägsnar sig från folkflertalets villkor? I *Frånsprungen* visar ekonomiprofessorn Robert H. Frank hur den ökade ojämlikheten i USA har drivit fram en ”utgiftskaprustning” där medelklassen utarmas i sina försök att hålla jämna steg med sina grannar.

Med ekonomisk statistik och kärnfulla exempel ur vardagslivet tvingar Frank oss att omvärdera vår syn på ekonomiskt beteende. Han visar hur den vanliga amerikanska familjen har kommit att lägga allt mer pengar på hus, bilar och tekniska apparater samtidigt som realinkomsten nästan stått stilla. Köpfesten har finansierats med lån. Medan skuldsättningen nu ligger på rekordhöga nivåer har sparandet inte varit så lågt sedan 1930-talets depression.

De förhärskande ekonomiska teorierna har lett politikerna fel genom att inte ta hänsyn till hur vi faktiskt fungerar i konsumtionssammanhang. Frank argumenterar för att den enda vägen ut ur denna återvändsgränd för ekonomernas del är att erkänna att psykologin och samhällsvetenskapen är avgörande för vår förståelse av hur människor fungerar som samhällsvarelser.

CHARLES TILLY

Beständig ojämlikhet

Varför är alla moderna samhällen ojämlika? Är det något som är önskvärt eller av naturen givet, eller kan det reformeras bort? I denna internationellt mycket uppmärksammade bok försöker den amerikanske historikern och sociologen Charles Tilly (1929–2008) förklara hur skillnader mellan grupper av människor skapas och vidmakthålls.

Ojämlikheter befästs genom att underordnade grupper anpassar sig efter de rådande omständigheterna och genom att makt- och organisationsmönster sprids och efterliknas i nya sammanhang och organisationer, menar Tilly. Han belägger sin enkla och eleganta teori med en rad historiska och aktuella exempel: klass- och längdskillnader i 1700-talets England, apartheid i 1900-talets Sydafrika och den bristande jämställdheten i dagens stora sjukhusorganisationer.

Charles Tilly har skrivit en mängd inflytelserika arbeten om de europeiska staternas tillblivelse och utveckling, om folklig mobilisering och om historia som samhällsvetenskap.

Bokens styrka är dess originalitet och ambition att bryta med de invanda perspektiven inom ojämlikhetsforskningen.

– Thomas Brante i *Svenska Dagbladet*

Översättning: Sven-Erik Torhell
272 sidor, aktuell upplaga 2000
Trådbundet mjukband
ISBN: 9789179241353

Originalets titel:
Durable inequality
ursprungligen utgiven 1998

VÄRL- DENS JÄMLI- KASTE LAND? Erik Bengtsson

272 sidor, aktuell upplaga 2020
Trådbundet danskt band
ISBN: 9789179243371

ERIK BENGTSSON

Världens jämlikaste land?

Under 1900-talet blev Sverige världens jämlikaste land. Inkomstfördelningen var jämn, klassresorna många och det politiska deltagandet stort och relativt jämnt fördelat i befolkningen. Sverige var ett föregångsland som debatterades över hela världen som en förebild eller ett skräckexempel. Men hur kom det sig att just Sverige blev så jämlikt?

Akademiker, debattörer och politiker över hela den politiska skalan har velat se den svenska jämlikheten som ett nationellt särdrag med djupa rötter i det gamla bondesamhället. Men när Sverige nu i rasande fart sedan 1980-talet går mot ökad ojämlikhet och halkar efter jämförbara länder kan det vara dags att fråga sig: Stämmer den här bilden?

I *Världens jämlikaste land?* ger ekonomi-historikern Erik Bengtsson en annan bild av Sveriges utveckling sedan 1700-talet och landets ekonomiska, sociala och politiska särdrag. Fram träder ett ovanligt ojämlikt land där överheten längre än i jämförbara länder stod emot krav på förändring. 1900-talets jämlikhet skapades istället av en bred koalition mellan de folkrörelser som växte fram från 1870-talet och framåt i opposition mot ojämlikhetens konservativa försvarare.

ALBERT O. HIRSCHMAN

Sorti eller protest
En fråga om lojaliteter

Ekonomerna Albert O. Hirschman (1915–2012) visar i sitt berömda arbete *Sorti eller protest* hur fruktbart det är att kontrastera sortin, protesten och lojaliteten som olika sätt att handla inom den ekonomiska, politiska och civila sfären. I företag, politiska partier, organisationer eller nationer, i bagatellartade situationer eller livsavgörande ögonblick ställs individen ibland inför valet mellan att lojalt acceptera, att säga ifrån och försöka påverka eller att ta konsekvenserna av en oacceptabel och ohållbar situation och dra sig ur spelet.

Hirschmans eleganta teori och uppslagsrika begrepp erbjuder skarpa vetenskapliga verktyg för analyser av många av samtidens frågor. Hans begrepp är lika tillämpbara på historiens stora skeenden, dess vändpunkter – Berlinmurens och Östtysklands fall – som i en analys av den skröplige åldringens utsatthet i ett hårdhänt rationaliserat vårdmaskineri. Det är inte märkligt att denna bok blivit en klassiker.

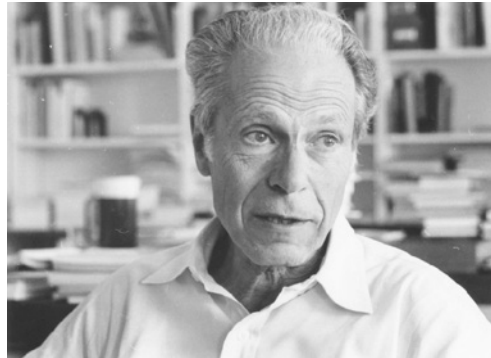
Statsvetaren Lena Agevall och sociologen Gunnar Olofsson beskriver kort Hirschmans liv och verk och diskuterar i ett förord författarens egen vidareutveckling av bokens begrepp och tematik.

Moderna klassiker

Albert O. Hirschman
 Sorti eller protest

Arkiv förlag

Översättning: Sten Hemmingson
 & Mats Larsén
 192 sidor, aktuell upplaga 2008
 Trådbundet mjukband
 ISBN: 9789179242138

Originalalets titel:
Exit, voice, and loyalty
 ursprungligen utgiven 1970

184 sidor, aktuell upplaga 2023
Trådbundet danskt band
ISBN: 9789179243791

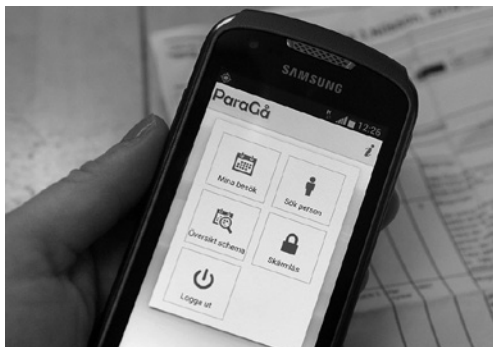
DANIEL BODÉN

Från vällingklocka till minutjakt

*Övervakning och styrning av arbetet
från dagsverken till gigekonomi*

Vårt samhälle säger sig värna om individens frihet, men friheten upphör varje gång vi stämplar in. Aldrig förr har arbetsgivare haft så stor möjlighet att i detalj styra sina arbetstagare. Men viljan att kontrollera arbetskraften går som en röd tråd genom historien.

I den här boken anlägger etnologen Daniel Bodén ett socialhistoriskt perspektiv på samtidens diskussioner om övervakning i arbetslivet. Han undersöker de tekniker som använts för att i allt högre grad kontrollera arbetet och vilka konsekvenser utvecklingen har fått. Resultatet är en kärnfull berättelse om Sveriges ekonomiska omvandlingar från sent 1700-tal till idag, om misstro och om en tilltagande minutjakt.

ELINOR OSTROM

*Allmänningen som
sambhällsinstitution*

Hur ska vi gemensamt kunna använda och samtidigt vårda världens resurser på ett för framtiden hållbart sätt? Det framstår allt mer som mänsklighetens verkliga ödesfråga.

I sin epokgörande bok *Allmänningen som samhällsinstitution* analyserar Elinor Östrom (1933–2012) de situationer där människor gemensamt använder resurser. Östrom utmanar de uppfattningar som bara ser två lösningar på ”allmänningens tragedi”: privatisering eller statlig reglering. Hon visar att människor genom frivillig organisering kan skapa livskraftiga institutioner som förmår att förvalta ömtåliga och knappa resurser. Östroms teori har räckvidd och relevans långt utöver de sammanhang hon studerar.

Boken har sedan den först publicerades 1990 blivit ett standardverk för samhällsvetare och fått allt större spridning bland miljöintresserade forskare i alla discipliner. Samtidigt med att boken för första gången gavs ut på svenska 2009 blev Elinor Östrom historisk när hon som första kvinna fick priset i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne.

I bokens inledning presenterar statsvetaren Lennart J. Lundqvist Östroms bidrag till den hållbara utvecklings problem.

Moderna klassiker

Elinor Östrom
Allmänningen som
sambhällsinstitution

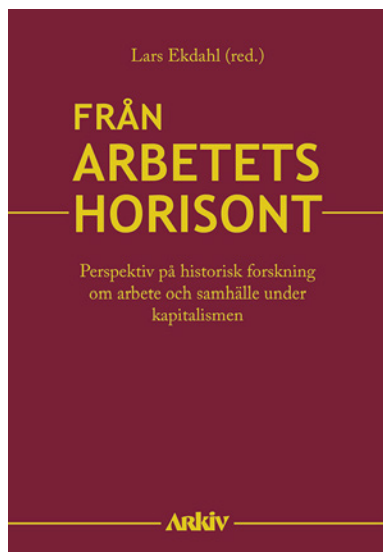
Arkiv förlag

Översättning: Sven-Erik Torhell
368 sidor, aktuell upplaga 2019
Trådbundet mjukband
ISBN: 9789179243326

Originallets titel:
*Governing the commons.
The evolution of institutions
for collective action*
ursprungligen utgiven 1990

Arkiv

416 sidor, aktuell upplaga 2021
Trådbundet hårband
ISBN: 9789179243548

MEDVERKANDE:

Lars Berggren
Eva Blomberg
Karin Carlsson
Lars Ekdahl
Mats Greiff
Maths Isacson
Lars Olsson
Staffan Stranne
Johan Svanberg

LARS EKDAHL (RED.)

Från arbetets horisont
Perspektiv på historisk forskning
om arbete och samhälle under
kapitalismen

Det tidiga 1970-talet präglades av skärpta motsättningar på svensk arbetsmarknad och öppna konflikter om makten över arbetet och dess organisering. Arbetet och förhållandena i produktionen blev snart föremål för offentlig debatt och politisk strid.

Parallellt växte det fram en kritisk historisk forskning inriktad på analyser av arbetsprocesser och produktionens föränderliga sociala relationer. Denna vitala och långlivade forskningstradition har kastat nytt ljus över kapitalismens motsättningar och arbetarrörelsens historiska strävanden att utmana maktförhållandena i arbetsliv och samhälle.

I den här boken ger nio historiker från olika generationer sin syn på denna arbetslivshistoriska eller arbetarhistoriska forskning. I de personligt hållna bidragen diskuterar de utvecklingen av den egna forskningen, dess inriktning och resultat, mot bakgrund av de inom- och utomvetenskapliga förutsättningar som format deras forskargärning. Sammantaget är boken en guldgruva för studenter som är intresserade av forskning om arbete, men också för dem som bara är nyfikna på forskarlivet eller söker uppslag för egna uppsatser, oavsett inriktning.

KARL MARX

Kapitalet

Kritik av den politiska ekonomin

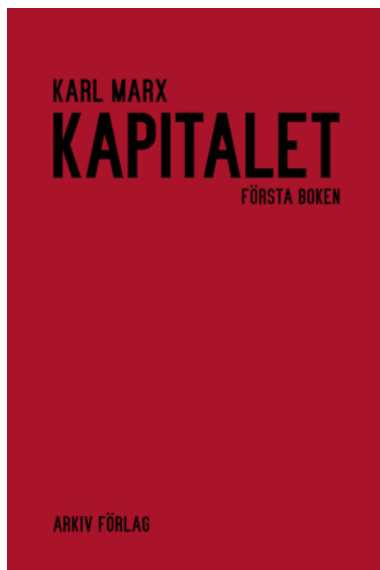
Första boken

Kapitalets produktionsprocess

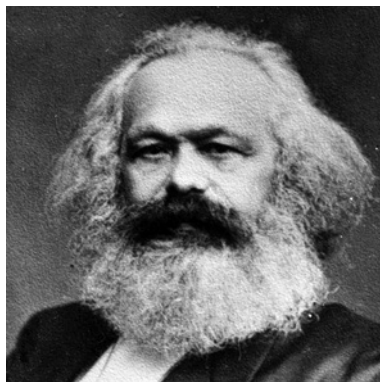
I dag möter vi en pågående global industrialisering utan motstycke i mänsklighetens historia, med åtföljande urbanisering, modernisering och övergång till kapitalistisk penningekonomi runt om i världen. De nya sociala och kulturella förhållandena globalt, och löntagarnas nya ställning och situation globalt, har dock påtagliga likheter med situationen i Europa under den framträngande industrialiseringen vid mitten av 1800-talet.

Där och då författade Karl Marx (1818–83) sitt huvudarbete *Das Kapital*, ett av de mest betydande verken i samhällsvetenskapens och den politiska idédebattens historia, som även utgör en ovärderlig samtida historieskrivning om den industriella revolutionens omvälvande kraft. Marx teori om kapitalismen som en historieförändrande och samhällsomformande institutionell struktur och dess tillhörande sociala relationer, där kapitalets vinstmotiv är den centrala drivkraften, har därmed fått en förnyad och paradoxal aktualitet.

I sin inledning till *Kapitalets* första bok ger statsvetaren Mats Lindberg en introduktion till verket och Marx teori utifrån dagens samhällsvetenskapliga terminologi.

Översättning: Ivan Bohman
892 sidor, aktuell upplaga 2018
Trådbundet klotband
ISBN: 9789179243203

Originalalets titel:
Das Kapital.
Kritik der politischen Ökonomie.
Erster Band.
Der Produktionsprozeß des Kapitals
ursprungligen utgiven 1867

